

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primeranim popustom. Posilana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogobu.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

„Edinost“ zhraja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.
Naročnina znaša:
Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročilo brez priložene naročnine se uprava ne ozira.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.)

Telefon št. 876.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Vabilo na naročbo.

S 1. julijem 1900. odpremo novo naročbo na »Edinost«, katera stane: v Trstu (na dom pošiljana) in za vse Avstro-Ogversko:

24 kron za vse leto,
12 „ „ pol leta,
6 „ „ „ „ četrt leta,
2 kroni na mesec;

za zunanje dežele:

36 kron za vse leto.

za pol, četrt leta in na mesec pa razmerno.

Kdor izmed zunanjih naročnikov naroči »Edinost« na tamošnji pošti, dobi jo za 18 kron; to pa vsled tega, ker nam ni treba lista frankirati (5 stot. za vsako številko), marveč dotični naročnik plača poštino naravnost tamošnji pošti, ali poština se izdatno zniža.

Posamične številke lista se prodajajo v Trstu v mnogih tobakarnah po 6 stotink (3 kr.), v Gorici pa po 8 stotink (4 kr.)

List se zamore z vsakim dnem naročiti.

One naročnike pa, ki so zaostali s plačilom naročnine, uljudno prosimo, da nemudoma storijo svojo dolžnost.

Uprava „Edinosti“

v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Ker smo Slovani!

«Naš položaj je neznose!» tako vsklíkamo vsi, ki živimo blizu, oziroma z laškimi sodeželani. Mnogim, in mej temi tudi Jugoslovanom, ki niso tako »srečni«, da bi mogli priti v dotiko s temi »ubogimi« Lah, bi se dozdevalo, da naši vskliki vendar niso osnovani in da je tu marsikaj pretiranega. A Bogu bodi potoženo, da so naši vskliki le preveč opravičeni, žalibože, da je le preveč resnice v trditvah, da je naš položaj žalosten, vnebovpijoč.

Naši cenjeni čitatelji naj pomislijo samo to:

Ko je gorenja Italija še spadala k naši državi, bilo je po vseh krajih gorenje Italije avstrijskih uradnikov, avstrijskih policajev in avstrijske vojske. Iz začetka so Italijani bolj na tihem in bolj mirno ruli proti Avstriji, ali s časoma so toliko intenzivnejše delali za združenje Italije. Ti borilec so imeli za zjedinenje Italije proti sebi toliko avstrijskih uradnikov, toliko avstrijskih redarjev in toliko ogromno vojsko! A ves ta ogromni aparat ni

PODLISTEK

Zvezda spoznanja.

Slika s Pomjansčine. — Piše: Slavoljub Podslajnsky.

IV.

Menil je, da dobi na svojo stran še Kraševca — jako uplivenega moža — in če mu se to posreči, bi bila italijanski stranki zmaga zagotovljena.

Par dni pred volitvami je šel torej Tone h Kraševcu zgori naznačenim namenom. Ko je dospel h Kraševcu, sedel je le-ta za ognjiščem, bilo je namreč okoli poludne in je čakal kosila. Vmes pa je mislil o predstojenih volitvah in se jezil nad neznačajnostjo velikega dela svojih soobčinarjev...

Tone Menigov je menil, da je tudi Kraševce tak, kakoršnji so večina drugih in zato je bil uverjen že vnaprej, da doseže postavljeni si cilj.

Po običajnem pozdravu je Tone jel govoriti Kraševcu, da ima žnjim dogovoriti nekaj zelo važnega. Kraševce ga je sproved »na vrh«, v prvo nadstropje hiše. Zaprsi vrata za seboj, je vprašal:

— No, Tone, kaj dobrega prinašaš?

— Gospodje so me poslali z naročilom, da Vam izročim nekaj denarja v namen, da

mogel preprečiti njihovega delovanja in rovanja, ni njihovega končnega združenja.

Tudi naši sodeželani laške narodnosti — oni vsaj, ki vodijo laško politiko, delajo na to, da bi ti kraji prišli pod Italijo. V ta namen so že dali tem krajem ime: »Regione Giulia«, ustanovljajo s pomočjo »Lege« laške šole in poitalijančujejo naše kraje. A oni, ki jim je najbolj na poti, ki je v največjo oviro uresničenju njih »patrijotičnih« nad, to smo prav mi Slovani, ki zahtevamo, naj naša zemlja ostane nam, ki zahtevamo, naj ta naša slovanska tla ostanejo Slovanom!

Od todi vsa srditost, s katero se laški politiki bore proti nam in ki ni nič manjša, nego je bila ona, s katero so svoj čas v gorenji Italiji ruli proti Avstriji in nje vojski in nje redarjem. A mi ubogi Slovenci nimamo na razpolago takega aparata, kakoršnjega je imela Avstrija v gorenji Italiji: mi nimamo družega, nego svoje pošteno srce, v katerem plamt ljubezen do domovine. Vse naše orožje proti njim sestoji v ljubezni do svojega naroda in v veri v boljšo bodočnost domovine naše.

Kaj pa imajo naši nasprotniki? Za hrbotom imajo deželo-mater, v Trstu pa magistrat in bogatih Židov.

Ubogi Slovan se je v tem boju zatekel pod mogočno okrilje dinastije habsburške. Ko je Lah umoril našemu vladarju cesarico, dal je naš narod odduška svojemu čutu, zgrozil se je nad laškimi sinovi, ki so krvni bratje onega morileca — in ječe, polne naših ljudij so bile priča temu čutu. »Barbari!« je odmevalo iz Rima, »barbari!« je kričal nad nami laški minister. In kar vas je na svetu ljudij božjih, povejte, ste-li čitali kje, da bi bil kateri avstrijskih ministrov reknel, da naši ljudje niso barbari in da so, če so kaj zagrešili, storili to le vsled prevelikega ogorčenja, ker so jim vsplamtela čustva? Čuli smo pač odgovorov, a ti so se glasili: »toliko in toliko mesecev trde ječe, poojstrene s tolikimi in tolikimi posti!«

Zatekli smo se tudi v Cerkev; prosili in upali smo, naj bi nas vsaj Cerkev branila, naj bi vsaj Cerkev branila naš jezik! Tudi tu smo dobili žalosten odgovor: mesto varstva našemu jeziku, so v odgovor naš jezik zapodili iz stolne cerkve!

Ko se je po vsej Italiji svojedobno razlegal bojni klic proti Avstriji, šla je mnogo-

boste glasovali za našo stranko in da pregovorite za to tudi volilce v svoji vasi...

— Kakšni gospodje so te poslali?

— Gospodje iz Kopra.

Kraševcu, ki je že prej gledal Toneta nekako začudeno, zaigral je o teh besedah na ustnicah pomilovalen nasmeh.

— Torej laški gospodje so te poslali k meni?

— Poslali so me istrski gospodje, da boste volil po starem, za »partito istriano«.

— Hm, koliko mi pa imaš izročiti?

Aha, ga že imamo, si je mislil Tone, a rekel je:

— Imam veliko!

— Hm, veliko? Koliko? Morda imaš kakih 5000 goldinarjev.

— Ne, imam manje!

— No, imaš morda samo 1000 goldinarjev?

— Imam 500 goldinarjev.

Kraševce je gledal Toneta zaničljivo, po strani, in je molčal...

— Poglejte! Pešto goldinarjev! Ako jih razdelite tristo, ostane Vam jih še vedno dvesto! Vzemite denar in glasujte po »staremu«, za naš »partito istriano«!

Tone je začel naštevati denar na mizo pred Kraševca...

številna množica pred vatikan in klicala: »Zahtevamo, naj papež blagoslovi zastavo, ki bodo jutri vodile junake k zmagi!« — In papež Pij IX.: »alzò le sue mani, le impose, invocando Dio, alla bandiera la benedisse« — (vzdignil je svoje roke; položivši iste, prošé Boga, na zastavo, blagoslovil jo je.)

In slovenska množica je prosila, naj se jej dovoli iti s procesijo z belo zastavo, naj se jej dovoli, da se udeleži, ne vojne proti Avstriji, ne vojne proti avstrijskim uradnikom, ne vojne proti avstrijskim redarjem, ne vojne proti avstrijski vojski — ampak procesije sv. Rešnjega Telesa! Ta množica ni prosila papeža, naj blagoslovi zastavo, da se udeleži ž njo boja proti njegovemu apostolskemu vehčanstvu, a župnik pri sv. Jakobu, gospod Hrovatin, je prepovedal to, prepovedal — židovski listi trde tako — po višjem ukazu!! — Slovencec ni bilo dovoljeno, da bi pod svojo zastavo molili svojega Boga! Zakaj? Ker smo Slovenci!

Ko so naši ljudje dajali duška svojim dinastičkim in patrijotičnim čustvom; če so malce preveč na glas klicali »živela Avstrija«, kar, kakor znano, močno iritira živece izvestnih patrijotov — slabo se je izplačalo našim ljudem in skušali so, kako lahko se človek pregreši proti javnemu miru in redu!!

No, tekom dogodkov smo izvedeli še nekaj več: izvedeli smo, da ni le to nevarno, ako hočeš biti preglasno patrijotičen, ampak da je nevarno tudi, ako hočeš javno, pred Bogom in pred svetom moliti v svojem jeziku! Zakaj? — Zato, ker smo Slovani!

Kaj nam je storiti sedaj? Za besedami naj prihajajo dejanja. Pridejo naj torej! — Po tem pa naj se židovski listi le hvalisajo z obljubami, ki jih je njih laški župan baje prinesel iz Rima! Sapienti sat.

Politični pregled.

TRST, 21. junija 1900.

K položaju. Prihodnji teden pride dekretiranje začasnega proračuna in potem nastopi poletna pavza, ki ponudi vladi — tako meni »Politik« dovolj časa za razmišljanje, kako naj se Avstrija vlada. To vprašanje je sedaj akutno. Vendar meni zaupnik praškega lista, da se v bližnji bodočnosti ne zgubi ničesar, kar bi moglo vznemirjati narode Avstrije. To tem bolj, ker je vlada

Kraševce ga je gledal še vedno zamišljeno in po strani...

— No, tukaj je denar... Vzemite ga!

Na mizi je ležalo pet stotakov!

— Veš Tone, teh neumnosti je pa že dosti. Vzemite te Judeževe stotake in nesite jih, kamor ti drago. Hodi in povej koperskemu doktorju in drugim laškim pijavkam, da jaz svoje slovenske duše nimam na prodaj za laško gospодо...

Pa tudi v moji vasi ne dobiš nikogar, da bi vzel tvoj Judežev denar.

— Kaj, to je vaša zadnja beseda?

— Da, zadnja in svetujem ti, da pobereš šila in kopita in da odideš tja, od koder si prišel, ker če drugi ljudje v moji vasi izvedó, po kaj si prišel, ne bo se ti dobro godilo...

— Ali pomislite, oče Kraševce: petsto goldinarjev...

— Meni je vsejedno petsto ali petdesettisoč. Tu so vrata!

Tone je pobral denar in odšel skozi vrata, sam ne vedé, kako...

Kraševce pa je ostal sam in se jezil na Toneta Menigovega in vse prodance.

Prokleta zalega! Ubogo ljudstvo!

(Pride še.)

menda prišla do spoznanja, da razpuščenje zbornice in oktroiranje Körberjevih načrtov bi le poostrilo krizo.

Le govoricca o oktroiranju poslovnika zbornice noče potihniti. Če se zgodi to, da bi to sredstvo pomagalo in bi dovelo do rednih odnošajev, potem pa bi mogla nastati v parlamentu nova konstelacija, kateri na čelu pa ne bi stal gospod Jaworski, konstelacija, v katero bi zveza med češkimi velikaši, Jugoslovani in centromom ne igrala nevažne vloge. Vsekako ne pride do večine, ki bi na nepošten način hotela izbrbljati svojo moč proti nasprotniku. Te sanje Nemec se ne uresničijo. Vskakko se Slovanom bližajo časi resnih borb. Treba torej stati na straži.

Pokojni grof Muravjev, ruski minister za vnane stvari je umrl včeraj v jutro nagle smrti v Petrogradu. Še dan poprej se je udeležil sprejemanja diplomatov, a včeraj ob 10. uri in pol predpoludne je bil mrtev.

Mihael Nikolajevič grof Muravjev se je rodil 19. aprila leta 1845., kakor sin generala Nikolaja Muravjeva. Večji del svojega življenja je preživel v inozemstvu, zlasti v Berlinu, kjer jo dovršil vseučiliščne študije.

Ko je stopil v diplomatsko službo, je deloval na poslanstvih v Berlinu, Stokholmu, Haagu in Parizu in naposled zopet v Berlinu, kakor poslanski svetnik.

Leta 1893. je bil imenovan poslanikom v Kodanju. Tu ga je prvič videl sedanji car Nikolaj II., ki ga je imenoval po smrti kneza Lobanova ministrom za vnane stvari.

O velikem pomenu Muravjeva v ruski in svetovni politiki spregovorimo prihodnjč obširno, za danes pa že naglašamo, da je za njegove dobe zavladal v ruski politiki nov, svež duh, odgovarjajoč sodobnemu svobodnemu stremljenju. Nevenljiva zasluga Muravjeva je konferenca v Haagu, katere vspehi sicer ne odgovarjajo docela blagim njegovim in njegovega gospodarja namenom, ki bodo pa vendar metali svoje senčice še v daljne reke.

Tržaške vesti.

Ker se kmalu dovrši prvo polletje in žnjim poteče tudi naročnina mnogim naročnikom, smo privedjali današnji številki poštno nakaznice, prošé dotičnike, da se poslužijo istih o pošiljanju nove naročnine.

Tržaški mestni svet. Sinoči je bila pod predsedništvom župana dra. pl. Sandrinnellija VIII. javna seja tržaškega mestnega sveta. Vlado je zastopal namestniški svetnik Viljem pl. Jettmar. Navzočih je bilo 41 svetovalcev.

Po prečitanju in odobrenju zapisnikov poslednjih dveh sej se je oglašil svet. Artur Zannetti, da interpelira v stvari zastave sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu. Naglašal je, kako je mestni svet vedno povzdignil svoj glas, kadar bi bilo potrebno braniti italijanski značaj mesta. Ako protesti niso imeli vselej vspeha, se je to zgodilo, ker italijansko pravo ne uživa dovoljnega zakonitega varstva. »Ne smemo pozabiti, da še niso popisani vsi listi naše zgodovine!«

Po takem skrivnostnem uvodu je govornik — seveda po svoje — razlagal znane dogodke na sv. Rešnjega Telesa dan. Tega dne da so preprečili provokacijo, t. j. zastava s slovenskim napisom se ni pokazala na procesiji.

Ali razburiti je moralo Italijane postopanje prevzvišenega vladike, ki je v svoji propovedi prošle nedelje obžaloval, da med zastavami v cerkvi ni zastave sv. Cirila in Metoda ter obljubil, da se ista udeleži cerkvenega obhoda na praznik sv. Jakoba.

Stroga dolžnost je mestnemu svetu, da one, ki delajo vse to, pokliče na izvrševanje svoje misije, ter da zahteva od oblasti, katerim je dotičnik podrejen, takih odredb, ki jih zavrnejo v meje dovoljenega in jim dajo razumeti da bi nanje padla odgovornost za dogodke, ki bi znali z žalostjo napolniti prebivalstvo, ki jim je izročeno v duševno oskrbo.

Župan, ki je o prevzetju najvišje časti v mestu prevzel dolžnost, da bo čuval narodne svetinje, naj se spomni svoje obljube.

Predlagal je resolucijo, ki poziva delegacijo in župana, da preprečijo, da se na dan sv. Jakoba slovenska zastava ne udeleži procesije.

O tem predlogu, kateremu so priznali nujnost, se je vnela zanimiva debata. Zastopnik vlade, pl. Jettmar, je izjavil, da državna oblast stori svojo dolžnost ter da bo skrbela za mir in red. Slovenskega napisana zastava da še ni smatrati kakor provokacijo. On da se sicer mora vzdržati vsake opazke o naredbah, ki jih izda državna oblast, a toliko lahko zagotovi, da bo oblast skrbela za red.

Svetovalec Zanetti je vzel to zagotovilo za znanje.

Dr. Rybář se ne čuti poklicanega, da bi branil cerkveno oblast; tega menenja pa je on, da bi italijanski značaj mesta morali smatrati jako šibkim, če ga lahko že navadna zastava bele barve spravi v nevarnost. Ako je že slovenski napis na cerkveni zastavi provokacija, bi to pomenilo toliko kakor za braniti slovensčino v javnem življenju, dočim vendar državni zakoni priznavajo slovensko narodnost in slovenski jezik.

Predlog svet. Zanettija se govorniku torej zdi nepotrebnim ter bodo on in njegovi tovariši glasovali proti istemu. (Nemir na galeriji.)

Predlog Zanettijev je bil sprejet z vsemi glasovi proti glasovom Slovencev.

Župan je izjavil, da izvrši izročeno mu nalogo. Takoj že, ko je bil čital o škofovi propovedi zadnje nedelje, se je bavil s stvarjo ter se je mislil obrniti do vladike samega. Ker ga pa ni bilo doma, se hoče obrniti do družih oblasti....

Svet. Dollenz se je pritoževal o strogi uporabi predpisov glede ovir cestnemu prometu, kar škoduje trgoveem in obrtnikom, ter je priporočal večjo strpljivost v tem oziru.

Med govorom poslanca Dollenza je galerija zopet enkrat izborna igrala ulogo kora v starih grških dramah ter glasno in jasno izražala svojo antipatijo do tega okoličanskega poslanca. Župan ni mignil niti z mezinem.

Posl. dr. Marcus je govoril o prehistoričnih razmerah, ki vladajo v Trstu glede čiščenja ulice ter je priporočal porabo morske vode v škropljenje istih. Nadalje je zahteval, da se odpravi smetišče na obali Grumula, od koder se razširjajo bestialne dišave in roji raznih bacilov. Protifik dr. Costantini je umiril govornika ter obljubil odpomoči.

Posl. Dr. Rybář je stavil nujni predlog, da se oglejskemu odboru za pomoč proti pelagri v Furlaniji dovoli 1000 kron podpore. V utemeljevanje svojega predloga je rekel mej drugim, da so te dni novine »Jul-ske« pokrajine prinašale vznemirljive vesti o napredovanju in razširjanju pelagre v nižji Furlaniji. Proti tej šibi božji se je v Ogleju ustanovil odbor, ki potrebuje seveda nujno denarnih sredstev. Mestni svet tržaški, ki se je vedno pokazal plemenitega, kedar je trebalo podpirati nesrečneže, pač ne bo odrekal pomoči tem revežem. To se ne tiče Slovencev pri sv. Jakobu ampak pravih Italijanov, ki žive takorekoč pred vrati plemenitega Trsta in slavni Benetek.....

To je bila bomba vržena v vrste večine mestnega sveta. Spočetka je bilo vse mirno, ko pa so začeli o pelagri, ter razumeli »latinščino« dra. Rybářa, so se spogledovali in med č. Venezianom, Luzzattom in Benussijem se je razvila živahna debata. To je bil nekak ameriški dvo- oziroma troboj. Benussi je potegnil črno kroglo in moral je prevzeti nevarno igro blamaže... Vse je bilo strašno poparjeno. Ko je dr. Rybář omenil Benetek, slišali so se na galeriji kliči: bene, istotako razni kliči odobravanja koncegovora dra. Rybářa. — Potem se je oglašil Svet. Benussi ter moral priznati blagi namen predloga dra. Rybářa; vendar se mu stvar ni zdela tako nujna. V prvi vrsti bi se imel s tem vprašanjem baviti deželni zbor goriški, kateremu vendar ne moremo dati lekcij. Naj torej delegacija prouči to stvar.

O besedah Benu sijejih, da furlanski bolniki še lahko čakajo, so naši svetovalci klicali: »Oho!« Tudi na galeriji je bilo slišati mrmranja.

Svet. dr. Spadoni je dejal, da za predlogom dra. Rybářa tiči morda kaka zvišnja; a v očigled trpljenju naroda da on ne čuje drugega glasu nego glas človečnosti ter je priporočal predlog dra. Rybářa.

Svet. Cezar pl. Combi se je pridružil Spadoniju, ker je prepričan, da je Rybářev predlog narekovalo človekoljubje. Vendar misli, da naj bi Trst dal malo večjo podporo ter predlaga 2000 kron.

Predlogu so priznali nujnost z vsemi glasovi proti — Benussijemu.

Tekom debate je svet. Venezian prav diplomatično skušal zmanjšati poraz večine s tem, da je navedel vzroke, zakaj ta predlog ni prišel z druge strani. Večina bajne ni vedela za to, da se pelagra razširja: ni poznala torej potrebe, da bi se kaj storilo v tem oziru.

Govornik ne pozna skritega namena tega predloga; ker je pa Trst vedno podpiral prijatelje in sovražnike, ni nasproten podpori. Hoče celó več, da se namreč odpošlje dovoljena podpora tako; a da se delegaciji naloži istodobno, da se podrobneje bavi s tem vprašanjem. Naj se pouči o razširjanju bolezni, da se občina lahko potom subskripcije udeleži pomoči v mnogo izdatnejši meri.

Pl. Combi se je pridružil temu dodatku, s katerim se je zadovoljil tudi predlagatelj dr. Rybář.

Svet. Benussi je izjavil, da tudi on ni hotel ničesa drugega ter da ni imel namena, da bi odrekal pomoč bratom v Furlaniji. Umaknil je svoj predlog ter se pridružil gornjemu.

Sedaj je župan zakrivil nezaslišano ne-taktčnost, da je dal na glasovanje, namesto predloga dr. Rybářa z dodatki Combi-Venezian, združeni predlog Combi-Venezian. Dr. Rybář kakor da bi ne bilo v zbornici! Komu hočete metati pesek v oči s takim počenjanjem? Ali mislite, da ste s tem izbrisali dejstvo, da vas je moral Slovenec opozoriti na vašo narodno in človeško dolžnost?

V tem trenutku je občinstvo z galerije zapustilo svoja mesta, prav kakor kedar je v gledišču končana kakšna komedija. Je-li bilo zadovoljno s svojimi junaki?

O točkah dnevnega reda, o katerih se je potem še razpravljalo, bomo poročali prihodnjic.

»Knjiga zgodovine«. Včeraj je bil zgodovinsko-slaven dan za naš novi mestni zbor: dih »zgodovine« je plaval na mestnimi očeti... »Knjiga zgodovine« je bila odprta in držal jo je v svojih rokah svetovalec Zanetti. Mož si je nadel naočnike »civilizacije« in je čital iz »knjige zgodovine«: koliko krivice so že pretrpeli tržaški Italijani in njihovo sveto pravo! Vse to je sicer že zapisano v »knjigi zgodovine«, ali patrijotična duša njegova je vznemirjena in užalostena in mu ne daje miru. Mora prositi, da se užaljeno pravo Italijanov unovič potrdi v »knjigi zgodovine«. In ko je to čital v »knjigi zgodovine«, je našel, da niso še vsa tržaška poglavja zapisana v njej. Posebno pa še ni zabeleženo najnovije žaljenje narodnega čustva Italijanov. In svetovalec Zanetti se je umislil v ulogo moderne Klio in je vzel svinčnik zgodovine v svoje roke in je zapisal z lapidarnimi črkami v »knjigo zgodovine« grozne reči, ki so se dogodile pri sv. Jakobu. In te grozne reči da so tiptičen dogodek, ki bremeni dušo škofu tržaškemu, ki naj bi bil božji namestnik, blag pastir duš, misijonar miru in ljubezni. »Knjiga zgodovine« naj sporoči poznejim rodovom, da se je škof tržaški m'no nedeljo spozabil tako, da je s propovednice doli obžaloval, da med drugimi zastavami ni v cerkvi tudi zastava neke družbe, ki ni verska. Zapisati treba torej v »knjigo zgodovine«, kako ti politikajoči duhovniki slabo varujejo interese cerkve.

In po tem, ko je o tem zgodovinskem dogodku prečital nekaj mest iz »knjige zgodovine« in je popolnil, kar je v njej še nepopolnega, je svetnik Zanetti odložil naočnike »civilizacije« in odložil iz rok »knjigo zgodovine« ter je prosil župana, naj vrši svojo obljubo: da bo vsikdar zvesto varoval dedščino domovine.

Ume se, da je svetovalec Zanetti s tem zgodovinskim činom svojim zagotovil tudi sebi častno mesto v knjigi zgodovine.

Veliki mož naj nam v svoji veličini ne zamere, ako mi o tej priliki nekoliko popolnimo senzacionalno iznajdbo njegovo, da

niso še vsi tržaški dogodki zapisani v njegovi »knjigi zgodovine«, ki pa so z žolčem zapisani v spomin in srce proganjanega ljudstva slovenskega. Gospod Zanetti ni nič čital v svoji »knjigi zgodovine«, kako se v Trstu v imenu civilizacije ubija civilizacija, kako se v imenu ideje liberalizma duši sleherni dih svobode; kako se v imenu 2000-letne kulture gazi človeški čut, kako se moč in avtoriteta zlorabljata za nasilje proti vsakomur, ki ni v vsem istega menenja, in ki ni iste krvi, katere so oni, ki imajo moč v rokah...!! O vsem tem ne pripoveduje Zanettijeva »knjiga zgodovine«! Klio, ki piše to zgodovino, je slepa le na eno oko, z enim pa gleda na ono stran... Pred sodnim stolom one zgodovine pa, ki je pisana s črkami resnice in ki je nepristranska sodnica vsem, bodo obsojeni gospodje — Zanetti in družba.

Pa še eno opazko naj nam dovoli g. Zanetti glede svojega večerajšnjega — prvega — »deviskega« govora; poznalo se mu je, da zelje ni zrastle na njegovi nji. Svetovali bi mlademu »konšiljerju«: Drugekrat si naj ne da deklamacij sestavljati v previsokih, prebombastičnih frazah, da bo lažje vladal svojega izposojenega pegaza, a če mu gospodje že naložijo tako, njegove moči daleč presegaajo ulogo, naj se svojega monologa nauči malo bolj, da mu ne bo vedno treba brskati po konceptu.

Magistrat branitelj — katoliške vere! Pišejo nam: Gospod urednik, stvari se postavljajo na glavo! Čujte le! Neki Slovenec je hotel prestopiti v pravoslavje. Za ta korak je potreboval tudi neko listino, katero mu je moral narediti naš slavni magistrat. Znano je vsakomur, kako magistrat Slovenec vedno dela le ovire v katoliški cerkvi. Ko bi mogel ukazati on, ne bilo bi v Trstu in v okolici cerkve, kjer bi poslušali božjo besedo v slovenskem jeziku. Ko bi nas on mogel zapoditi iz tržaških cerkva, oh! kako veselje bi bilo v laškem Izraelu!

In oni Slovenec, ki je želel v pravoslavje, je šel na magistrat, v svesti si, da ga kar objamejo, ko izvejo, da hoče dati katoliški veri slovo. Kaj še! Laški magistratni uradnik, začuvši željo onega Slovenca, se je kar stresel. Iz srčitega nasprotnika je kar v hip postal najboljši prijatelj Slovincu. Prepričeval in dokazoval mu je, naj tega ne stori! In ko to še ni pomagalo, prelevil se je ta magistratni uradnik v najboljšega dušobrižnika — in začel mu je propovedovati, kaj bo se slovensko dušo, ako prestopi v pravoslavje.

Ako pomislimo, da na našem magistratu ne delajo nič ovir, ako hoče kdo prestopiti v židovsko, ali bodisi v katero-koli in le ne v pravoslavno vero; ako pomislimo, kako bi laška gospoda z grdim nasiljem hoteli vzeti katoliški cerkvi vsako avtonomijo in kako bi jo hoteli ponižati v slepo služabnico za pospeševanje njih jako nekatoliških in nekrščanskih namenov, potem moramo le obžalovati, in sicer kakor katoliki, da so se baš na našem magistratu jeli oglašati — branitelji katoliške vere.

Slovensko petje. Pred nekoliko časa se je pritoževal nekdo v »Edinosti«, da naše okoličanke prepevajo laški. Res, žal, da je temu tako. A krivde ne smemo metati le na naše okoličanke, temveč na razmere, v katerih živimo. Naše okoličanke znajo zraven slovensčine več ali manj tudi laški. Bodisi v mestu, bodisi na deželi, imajo priliko, da slišijo laške pesmi. Pripoznati mora vsakdo, da so laške pesmi lahke, kedor jo čuje parkrat, zna jo. Te lahke laške pesmi so torej krivde, da se jih naše okoličanke nauče kar na cesti. Da so pa tudi Lahij mojstri in da znajo take pesmi širiti, to vidi vsakdo, kdor pozna tukajšnje razmere. Vsako leto razpisujejo Lahij nagrade za tri najlepše in najboljše pesmi. Mestna godba svira vse pesmi, katere so došle odboru, v gledališču pred mnogobrojnim občinstvom in velik zbor jih prepeva. One tri pesmi, katere so najbolj ugajale, dobivajo odlikovanje. Tako upravljajo pesmi v javnost in jim pridenejo naslov narodne.

Tako bi morali delati tudi mi. Nam gotovo ni tu mogoče kaj takega, a mogoče bi bilo v Ljubljani in v Zagrebu. Take lahke pesmi naj bi se naučili vsi pevski zbori v mestu in okolici, prepevali naj bi jo po vseh veselicah, pri vsaki priliki in ker bi bile lahke, naučili bi se tudi ne-pevci in mesto dosedanje laške pesmi, nastopila bi zmagonosna naša slovenska. Jedino po tej poti pridemo do zmage slovenskega petja nad laškim.

V podkrepilo tega dva slučaja: V Lonjerju so peveci nekega slov. pevskega društva hoteli zapeti slovensko pesem. Ker pa

jim je manjkal jeden glas, ni slo. Poskušali so drugo, ni slo; tretjo, ni slo in ni slo. Učirali so laško in slo je. O najboljši volji niso mogli zapeti težkih slovenskih pesmij, katere so se učili v društvu in tako smo morali poslušati tudi mi laško.

Gospod Vogrič je bil naučil pevce in pevke v okolici neko lahko pesem, polno melodije. In mlado in staro, po dnevni in po noči, vse jo je prepevalo in jo še prepeva skozi dve leti. — »Pojdi in delaj tudi ti tako!«

Odvetniške pisarne tržaških odvetnikov: dra. Josipa Abrama, dra. Gustava Gregorin-a, dra. Mateja Pretner-a, dra. Otokarja Rybář-a in dra. Mihaela Trudna — ostanejo v mesecih juliju in avgustu ob nedeljah ves dan zaprte.

«Avanti» o sinočnji seji mestnega sveta. Rečeni list pere liberalno in demokratiško gospodo z zgočim sarkazmom. O kapucinadi Zanettijevi omenja, da je »mrzlo začujenje« prevzelo vso zbornico, ko je z božjo pomočjo izkrcal svoj uvod. — O dru. Rybářu pravi rečeni list, da je govoril gladko in mirno in da se ni dal motiti od kričanja na galeriji. — Ker je galerija nasilno posezala v govor svetovaleca Dollenza, ne da bi bil župan vedel drugega, nego da je »dečke na galeriji svaril z »Signori! Signori«, pravi »Avanti«, da nestrpnost na galeriji ni poklicana za vodstvo razprav! — Nastopanje liberalcev in demokratov glede zastave pri sv. Jakobu — pravi »Avanti« — kaže nepoznanje stvari in nedelavnost, dočim je bil dr. Rybář hladen in miren.

Gledé predloga Rybář-vega za podporo bednim Furlanom pa piše »Avanti« doslovno:

»V furlanski ravani vlada beda, spremljana po svoji italijanski tovarišici — pelagri. Ti dve nadlogi napolnjujejo seveda ljudstvo — poteče se na polju, a ničesar posedujejoče — z žalostjo: to dejstvo bi morali demokrati poznati in vpoštevati. Mesto tega so demokrati molčali in oglašil se je Slovenec dr. Rybář, zahtevaje 1000 kron, ne Slovanom, ampak tem nesrečnežem Italijanom, bivajočim med plemenitim Trstom in slavni Benetkami! — Kamoristi da so bili kakor pritisnjeni na zid. Benussija imenuje pierrota, natrosenega z moko, a Spadoniju očita insinuvacije, ker ni hotel verjeti v človekoljubje na ustaicah kakega Slovana, dočim je svet. Venezian videl v predlogu Rybářevem le čin človekoljubja. In »Avanti« vsklika:

»Ne vemo, iz kake kovine je narejen obraz Spadonijev, ali če je prestal ta udarec z jermenom, mora biti zelo trd«. Dočim je z moko natroseni pierrot videl hudo uro — pravi »Avanti« — se je pridružil predlogu Veneziana, a potem, na glasovanju, je, on jedini — obsedel. On, ki je otepal v močvirju smešnosti, seveda ni mogel rešiti Spadoniju. »Avanti« zbija šale z županom, češ, da je le slepo orodje kamoristov, kar je pokazal s tem, da je dal na glasovanje predlog Combi-Venezian mesto predloga Rybář-vega z obema dodatnima predlogoma. Potem pravi »Avanti«: »Dr. Rybář pa se ni ponižal, da bi odgovarjal na insinuvacije Spadonijeve, ampak je le pokazal županu z roko, da je predlog njegov...«

Z jedno besedo: laški list je priznal tu, da je bilo v večerajnji seji videti kričec kontrast med slovensko toleranco in humaniteto in fanatizmom in nestrpnostjo komore...

Zarota v laški tonzuri. Kdor ni še čital »Brivec«, naj ga vkupi, da izvê, kako »Brivec« brije nasprotnike naše zastave in našega jezika.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 22.5, ob 2. uri popoldne 25.2 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.3 — Danes plima ob 6.46 predp. in ob 5.54 pop.; oseka ob 0.4 predpoldne in ob 11.56 popoldne.

Umrlijnost v Trstu. Od 10. junija do včevši 16. junija je umrlo 43 možkih in 42 žensk, skupaj 85 oseb proti 93 v isti dobi lanskega leta. Med njimi je bilo 21 oseb starih do 1 leta, 12 do 5 let, 6 do 20 let, 3 do 30 let, 11 do 40 let, 17 do 60 let, 17 do 80 let, 1 nad 80 let. Poprvečna umrljivost je znašala 26.3 od tisoč. Smrt je provzročila sušica v 17, bolezni v sopilih v 10, škrlatica v 2 slučajih, hripaviča v 1, krup v 1 in enteritis v 0 slučajih.

Doneski za možko podružnico sv. Cirila in Metoda. G. Vekoslav Rebek, da počasti spomin nepozabne gospe Marije Covacich, je daroval 50 K. Presrečna hvala!

Doneski zavodu sv. Nikolaja. Deželni zbor Kranjski, kakor pokrovitelj 100 kron; g. Vekoslav Rebek kakor ustanovnik in da po časti spomin nepozabne gospe Marije Covačih, 50 K.; podpornino so vplačale: gospice Rozika Gruden in Marija Dolinar po 4 K in Kunigunda Blataik 5 K; g. župnik Tomšič je daroval 6 K. Priiliki izvolitve župana v Klanec so nabrali 14 K. Srčna hvala vsem gg. darovateljem!

Zveza tržaške slovenske mladine priredi vrtno veselico s šaljivo tombolo v nedeljo 24. junija ob 5. uri pop. na šolskem vrtu družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu (Via Giuliani 28). Na veselici bo svirala popolna »Nabrežinska godba« ter blagohotno sodelovalo »Slov. pevsko društvo«. Vstopnina na veselico 50 stotink (25 nvč.) otroci do 12. leta so vstopnine prosti. Med točkami se bodo prežigali krasni umetljivi ognji. Ker je čisti dobiček namenjen k ustanovitvi »Narodne godbe« se preplačila blagotno sprejemajo. V slučaju slabega vremena se veselica preloži na 8. julija. — K obilni udeležbi uljudno vabi **ODBOR.**

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda, je darovala cenjena rodbina Lavrič 200 kron, da »proslavi spomin svoje pokojne hčerke Adele. Vsa čast spoštovani rodbini, da se tudi v tej tužni priliki spominja naše prekornostne družbe! Bog Vam plati stotero!

Za Ciril-Metodov dar, je darovala gop. Marija udova Kofol 2 kroni. Kakor nove udinje so pristopile: Olga Černe, Marija Beree, Tončka Baretto, Josipina Debevec, Ana Godina, Vekoslava Godina, Franja Godina (vse tri iz sv. Ivana), Marija Kovač, Josipina Rakuša, Marija Rep, Angela Spetič, Marija Tavčar, Ana Uršič, Marija Ulčnik, Josipina Ulčakar, Franja Vičič.

Vabilo na II. koncert na vrtu, katerega priredi pevsko društvo »Adrijac« v Barkovljah v nedeljo dne 24. junija t. l. na vrtu »Narodnega doma« v Barkovljah. Začetek koncerta točno ob 6. uri pop. in traja do 11. ure zvečer. Na koncertu bo igrala godba pod vodstvom g. Wagnerja. Na programu so izključno največji slovanski komadi. Vstopnina 10 nč. za osebo; otroci pod 12. letom so vstopnine prosti. Na obilno udeležbo uljudno vabi **odbor.**

Sv. birma v Barkovljah. V nedeljo dne 24. t. m. ob 8. uri predpoludne bo prevzeli vladika tržaški delil sv. birno v župni cerkvi v Barkovljah.

Vesti iz ostale Primorske.

× Bralno društvo v Nabrežini vabi vse gosp. društvenike h obnemu zboru, ki bo dne 24. junija t. l. ob 10. uri in pol v bralnici. — V slučaju, da bi ne bilo dovolj društvenikov na tem zborovanju, sklicuje se občni zbor za isti dan ob 11. uri predpoludne.

Vesti iz Kranjske.

* Vevški delavci pred sodiščem. Kakor posnemamo iz »Sl. Naroda«, je državno pravdnistvo, ker ni našlo povoda, da bi Franceta Briceljna in tovariše preganjalo zaradi hudodelstva javnega nasilstva, po dovršeni preiskavi spise odstopilo okrajnemu sodišču s predlogom, da naj isto postopu zoper Franceta Bricelja in njegova tovariša, Antona Klečnika in Iv. Velkavrha, radi tega, ker so baje z grozilnimi in posilnimi sredstvi skušali braniti delavcem, da bi se po svojem slobodnem sklepu ne poprijeli dela; zoper Antona Klečnika pa še posebej radi tega, ker je v tovarni kadil cigareto in skušal (?) nekega uradnika, ki je silil v njega, proč odriniti. Včeraj se je na ljubljanskem okrajnem sodišču o teh obtožbah vršila glavna razprava, in so bili vsi obtoženci v zmislu predloga braniteljevega popolnoma oproščeni. Izkazalo se je, da delavci niso nobenemu in posebno tudi ne tovarniškemu vodstvu sile delali, in da se je delavstvo v obče vedlo povsem mirno in dostojno, o čemer so se strinjala skoro vsa poročila o času stavke. To samozatajevanje delavstva, v očigled neodpustno brezobzirnemu in oholemu postopanju vodstva napram istemu, je gotovo vredno popolnega priznanja. Vse kazensko preganjanje delavcev — tako pravi »Narod« — provzročila je smešno pretirana prična izpovedba ravnatelja Edvarda Resza, ki je dogodke za časa stavke naslikal tako strahovito, kakor da bi šlo za revolucijo na Kitajskem. Tako je konečno vevško delav-

stvo tudi na sodišču prejelo zadoščenje. Pristavimo še, da je Bricelj zopet sprejet v službo.

* Umrli je v Škofjiloki v starosti 83 let vpokojeni davkar gosp. Pavel Guldenprein, občespoštovan mož. — Včeraj pa je v ljubljanski »Zvezdi« nagle smrti umrla tašča narodnega kavarnarja, gosp. Krapša, gop. Marija Krašna. Zadel jo je mrtvoud.

* Tlakovanje cest in ulic v Ljubljani. Ta teden razkopavajo Šelenburgove ulice, kjer polože za poskus asfaltni tlak. Potem pride na vrsto tlakovanje Wolfvih ulic s porfirjem.

* Ubegli prisiljenec Josip Deutschmann se je 18. t. m. sam javil orožništvu v Mekinah, od koder je bil poslan v prisilno delavnico v Ljubljano.

* Železnica Vrhnika-Logatec. Včeraj so pričeli meriti črto za železnico od Vrhnike do Logatec.

* Samomor 16-letnega realca poleg »Woerishofena« pri Ljubljani. V sredo zvečer okoli 8. ure in pol je priteknel na ljubljansko policijo neki šolski učenec, kjer je naznanil ves prestrašen, da je našel v gozdu blizu »Woerishofena« mrtvega človeka. Ko je deček slišal, da bo moral iti policajem pokazati kraj, je zbežal. Stražniki so šli torej sami v gozd, a ker je bilo ponoči, niso našli mrtveca. Našli pa so ga drugo, t. j. včeraj jutro okoli 4. ure na poti v bližini »Woerishofena«, ali že nasvetu šišenske občine. Poleg mrtveca je ležal revolver; nesrečnej je zapustil tudi pismo, iz katerih okolnosti je razvidno, da je bil izvršen samomor. Samomorilec je 16-letni realca Bruno Eichelter iz Trbovelj, ki je stanoval v Ljubljani pri neki teti. Najbrže je izvršil samomor iz strahu pred slabim spričevalom.

* Glavni odbor za osuševanje ljubljanskega močvirja se je včeraj konstituiral in obstoji iz 17 odbornikov. Na e. kr. okr. glavarstvu v Ljubljani se je vršila včeraj volitev načelnika in njega namestnika v glavni odbor. Izvoljena sta bila gospoda: Fran Trtnik, deželne blagajne kontrolor in posestnik, načelnikom, in Frau Žužek, e. k. nadničerin v p., njega namestnikom.

Vesti iz Štajerske.

— Starinske izkopsnine je zopet našel izkopalec starin, g. Vnuk v Hajdinju poleg Ptuja. Razkriji je pod neko njivo dve veliki poslopji, dolgi 22. m. Tla so v mozaiku, precej dobro ohranjena, pa tudi na stenah so različne slike. Na tem mestu so našli tudi svetilk, posode i. dr. Večino najdenih stvari je dobil muzej v Ptuju.

Razne vesti.

Bomba na rakvi. V Ameriki se čisto dogaja, da brezvestni ljudje kradejo iz grobov mrliče, o katerih vedó, da imajo bogate sorodnike, da potem v odkup zahtevajo visoke odkupnine, ali pa tudi samo oropajo mrliče pridejanih jim dragocenosti. Ko je pred nekaj leti v New-Orleansu (Louisiana) umrl neki bogataš, dali so njegovi sorodniki na njegov raket pritrčiti neko bombo tako, da bi se takoj razstrelila, če bi se je kdo dotaknil. Tako so hoteli zavarovati mrtvo truplo pred oskrunjenjem. Urejenje zapuščine je bilo poverjeno nekemu pravniku. O tem je njegov pisar izvedel iz aktov, da ima umrli bogataš na prstu sila dragocen prstan, katerega je v življenju vedno nosil in so mu ga zato tudi dali v grob. Pisarja se je polastila grešna želja po tej dragotini in šel je, dogovorivši se z nekim prijateljem, s tem poslednjim na pokopališče, kjer sta odprla grob. Ali čim sta hotela odpreti rakev, se je razstrela naprava sprožila ter oba strašno razmesarila. Tako je bila kaznovana njih pohotnost za zlatom. Ako ne umrjeta, odgovarjati bosta morala seveda tudi pred sodiščem.

Tovarna za »doktorje«. Amerika je pač dežela vratolomnih in najneverjetnejših podjetij, pa se zato ni smeti čuditi, da je ondi že dlje časa obstal sleparski zavod pod firmo: »Metropolitan Medical College«, v katerem so »doktorje« zdravljenja kar tako en gros fabricirali, če ne drugače tudi kar po pošti — na praveca ameriški način. Šaj se v Ameriki tudi poroke in oporoke vrše telefoničnim oziroma brzojavnim putem. Omenjeni zavod je za gotovo ceno izdajal doktorske diplome popolnoma neveselim dijakom. Posestnike zavoda so aretirali. Priče so dokazale, da je sleparski institut imel na Angležkem razširjeno delovanje in da je mnogo onih, katere je ta zavod previdel z diplomo,

bilo nastavljenih kakor zdravniki v angleški vojni. To dejstvo je potrdil tudi angleški konzul Wyndham. Rekel je, da je vsled istočasne vojne v južni Afriki in kuge v Indiji pomanjkanje zdravnikov tako narastlo, da si je mnogo dijakov, privabljenih po inseratih, v onem zavodu kupilo sleparsko diplomu. V naznanilih je stalo, da se diplome izgotovljujejo po desetdnevnem primernem medicinskem kurzu.

Žalostna rodbinska drama se je nedavno pripetila v neki turški vasi, ne daleč od Aleppa. Tam je živela rodbina, oče, mati in dva oženjena sina. Nekega dne je eden sinov odšel v bližnji mlin, da bi namlel žita za rodbinsko porabo. Tekom dneva je poslal nekaj moke domov ter ob enem sporočil, da najbrže prenoči v mlinu, da bo drugo jutro tem preje zopet na delu. Zvečer pa se je premislil ter šel domov, kjer pa je o bilo njegovem dohodu že vse pri počitku. Šel je tiho v spalnico, kjer mu je skrbna žena še za vse slučaje pripravila na mizo večerjo, a ker je bil utrujen, je legel brez večerje. Njegov prihod je opazil njegov brat, ne da bi ga spoznal. Misleč, da je kak ljubimec šel k ženi njegovega brata, poklical je očeta in oborožena s puškami sta se tiho podala v spalnico obeh zakoncev. Ne da bi spregovoril besedo, je brat odprl vrata in videl na postelji moškega, je pomeril nanj in sprožil. Smrtno zadet brat je le še zadušeno izrekel besede: »Ubil si me!« ter izdihnil. Ko je nesrečni storilec spoznal glas svojega brata, polastila se ga je groza in divje je drl iz sobe. Na ta trenotek je čakal v ozadju skriti oče in misleč, da beži namišljeni ljubimec, je pomeril nanj, sprožil in drugi sin se je zgrudil mrtev. Ko je nesrečni oče čez par hipov spoznal strašno zmoto, polastil se ga je obup, da se je zaklal vpričo domačih žensk.

Brzojavna poročila.

Smrt grofa Muravjeva.

PETROGRAD 22. (K. B.) Grof Muravjev je umrl brzkone vsled tega, ker se mu je razšla kri v možgane. Kakor navadno, se je grof Muravjev kmalu potem, ko je bil rano ustal, podal v svojo delavnico ter se vsedel popolnoma zdrav k pisalni mizi. Pozneje je vzel kavo, katere pa ni izpil, ker mu je morda že takrat bilo hudo. Nekaj trenotkov pozneje je vstopil v sobo sluga ter ga našel ležati na tleh. Zdravniki, katere so poklicali nemudoma, so mogli le še potrditi, da je nastopila smrt.

Cesar v umetniškem ateljeju profesorja Helmerja.

DUNAJ 22. (K. B.) Po inspiciranju pešpolka št. 23 v Praterju se je podal cesar v atelje prof. Helmerja ter si model ogledal spomenika cesarice Elizabete, namenjen za Solnograd, in izrazil umetniku svoje posebno zadovoljstvo.

Ustaja na Kitajskem.

BEROLIN 21. (K. B.) Državni tajnik grof Bülow se je podal v Kiel.

BEROLIN 21. (K. B.) Križarica »Gefion« je prispela danes v Čifu ter odplula dalje v Taku.

CASTELAMARE 21. (K. B.) Na brzojavno povelje je angleška križarica »Dido« odplula nočoj v kitajske vode. Druga križarica ji bode sledila.

HONGKONG 21. (K. B.) Glasom vesti iz Hongkonga je Li-Hung-Čang po predobah tujih konzulov privolil v to, da ostane v Kantonu.

SHANGHAI 21. (K. B.) »Reuter« javlja: Poveljnik angleške vojne ladije »Whiting« v Čifu javlja, da že šest dni ni slišal ničesar o inozemskih pomožnih četah pod Seymourom.

TOKIO 21. (K. B.) Japonski konzul v Shanghaiu javlja, da je Seymour prispel v Peking. Poslaniki so nepoškodovani. Glasom neke uradne japonske vesti iz Čifu so ustaši dne 18. t. m. vžgali naselbino tujcev v Tientsinu.

YOKOHAMA 20. (K. B.) Vest, ki se je razširila tudi semkaj, da so tuji poslaniki v Peking uromjeni, je provzročila velik nemir, vendar jej ne verujejo. Novinstvo zahteva nujno, da Japonska stori odločne korake in to bodisi v sporazumljenji z velevlastmi, ali pa proti volji istih. Pravijo, da se te dni ukrea divizija v Hiroskimi pod poveljstvom generala Funkushima. Novi ruski križar »Borkov«, ki je privele semkaj novega ruskega poslanika za Japonsko, odpluje v Taku.

LONDON 22. (K. B.) »Times« javljajo včeraj iz Shanghai: Po noči 15. t. m. so bokserji v Tientsinu v okraju, kjer bivajo

urojenci, provzročili velikanske škode. Tuje čete so bile dovolj močne, da so čuvala naselbine tujih podanikov. Kitajsko novinstvo v Shanghaiu trdi, da so v madžurski stranki nastali resni prepiri. V palači v Pekingu da je vse zmedeno. Kraljica - vladarica se baje pripravljala na pobeg. Princea Tuan-Hsu-Tung in Kung-si sta odločno nasprotna zmernejši stranki, ki priporoča kroni, da se spravi s tujimi vlastini.

BEROLIN 21. (K. B.) Dan za odhod parnikov »Witte-Kind« in »Frankfurt«, najetih za prevoz čet na Kitajsko, je določen na dan 3. julija. Cesar je zaukazal, da se vkroa, v kolikor dovoli to prostor, tudi oddelek pionirjev, morda 1 stotnja.

PARIZ 21. (K. B.) Zbornica poslancev. — V odgovor na neko interpelacijo je izjavil Deleassé, da je dobil brzojavko od dne 20. t. m., glasom katere so poslanstva in inozemci v Pekingu nepoškodovani. Konzul François je brzojavil dne 16. t. m., da kitajske oblasti sedaj vendar priznavajo svojo odgovornost ter da bo zamogel odpotovati. Deleassé je dodal, da ima Francija sedaj 25.000 mož v kitajskih vodah ter da to število pomnože za 4000 mož. Razven tega je tamkaj 8 oklopnice, 1 avizo in 3 topniške ladije. Francija hoče združena z Rusijo in v sporazumljenju z ostalimi vlastni delati na to, da se na Kitajskem napravi red ter zagotovi vlada, ki bode zamogla čuvati tujce. Glede Yunana je izjavil minister, da François ni zahteval vojaštva ter da je priporočal tudi v poslednji brzojavki, naj iz Tonkinga ne pošiljajo čet, ker bi dohod istih v Yunan provzročil izgrede. Med velevlastmi vlada popolno sporazumljenje.

SHANGHAI 21. (K. B.) »Reuter« javlja: Danes so imeli konzuli posvetovanje o položaju. Okolnost, da ne dohajajo vesti iz Pekinga, tolmačijo kakor slabo znamenje. 20.000 kulijev (kitajskih delavcev) nima kruha, ker počiva ves promet.

WASHINGTON 21. (K. B.) Admiral Kempff brzojavlja iz Čifu, da pretijo kitajske čete amerškemu konzulatu in velikemu delu evropskih naselbin v Tientsinu. Odišla je Tientsin osvoboditvena četa; v kateri je tudi 130 Amerikancev.

LONDON 22. (K. B.) »Daily Express« javlja včeraj iz Shanghai: Dne 15. t. m. so Bokserji z dveh strani napadli Tientsin. Pred vsem so obstreljali okraje mesta, kjer stanujejo Kitajci, in sicer na 12 straneh. Potem so pa naskočili naselbino tujcev. Rusi so bili zasedli kolodvor; bilo je 2000 mož in 10 topov. Ko so Bokserji prišli do tječaj, so Rusi izprožili zaporedoma 50 salv. Bokserji menda niso bili pripravljani na ogenj; kri je tekla v potokih. Okoli 300 Bokserjev je mrtvih, 200 ranjenih.

Diferencialna tarifa.

CARIGRAD 21. (K. B.) Srbski poslanik je včeraj izročil turški vladi noto, s katero ponavlja svoj ustmeni predlog glede odprave diferencialne tarife.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 20. (K. B.) »Reuter« javlja včeraj in Zandspruita: General Buller je preložil svoj glavni tabor dve milj za Zandspruitom. 187 Boereev iz tega okraja se je včeraj udalo.

LONDON 22. (K. B.) »Daily Mail« javlja včeraj iz Lourenzo-Marqueza, da je brzojavna zveza s Komaso-Poortom pretrgana.

LONDON 22. (K. B.) Glasom vesti v »Times« iz Lourenzo-Marqueza se nahaja transvaalska vlada v velikih finančnih stiskah. Predsednik si skuša pomagati z izdajanjem nakazne na javni zaklad, a občinstvo jih noče sprejemati.

Trgovina in promet.

Setve na Ruskem.

Iz Petrograda poročajo dne 21. t. m., da je pričakovati glede ozimne dobro letino. Tudi jure setve so lepe.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEO

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevju. Odpošiljatev je poštne prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Rodoljubi!

Bliža se zopet praznik zaščitnikov naše družbe, praznik sv. bratov Cirila in Metoda. V zadnjem desetletju se je pri nas docela ndomačil običaj, proslavljati god slovanskih blagovestnikov s primernimi denarnimi doneski v prid družbe sv. Cirila in Metoda. Menda nam ni treba več povdarjati njenih svetih namenov, kateri so uprav za naš obmejne Slovence, boreče se še za najprimitivnejše življenske potrebe, naravnost eminentne važnosti. Saj nam s skrajno požrtvovalnostjo na vseh nevarnejših, tujim navalom izpostavljenih mestih ustanavlja zavod za zavodom, nam ohranja naše svetinje, mili materini jezik, ter ščiti našo mladino pred potujčenjem! Vse to pa stane mnogo, mnogo denarja, zahteva obilo gmotnih žrtev radodarnih slovenskih sre, in zato se podpisani odbor zopet obrača do vseh blagih rodoljubov in rodoljubkinj s prošnjo, da se o priliki godu sv. slovanskih bratov spominjajo z izdatnimi darovi naše prekornostne družbe sv. Cirila in Metoda.

ODBOR.

ženske podruž. družbe sv. C. in M.
V TRSTU, dne 13. junija 1900.

Na znanje!

Podpisani tržaški odvetniki javljajo svojim p. n. klientom, da ostanejo njih pisarne ob nedeljah v mesecih juliju in avgustu ves dan zaprte,

Dr. Josip Abram, dr. Gustav Gregorin, dr. Matej Pretner, dr. Otokar Rybar, dr. Mihael Truden.

FILIJALKA

C. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/2 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/2 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2%, na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomec, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.
inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

Razglas.

Podpisano županstvo naznanja, da bode starodavni in znameniti **konjski trg** v nedeljo, dne 24. t. m. Toliko se daje na znanje slavnemu občinstvu.
Županstvo v Devinu, dne 20. jun. 1900.

Za župana:

J. LEGIŠA.

Dr. JOSIP MARTINIS

doktor vsega zdravilstva in specialist za očesne bolezni

ulica Valdirivo šte. 3. I. nadst.

Sprejema na domu vsaki dan od 8 do 8 1/2 zjutraj in od 1 do 2 popoldne in eventuelno od 4—5 popoldne.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST — Via Malcan'on št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajni, po cenah, da se ni bati konkurence.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika v razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srček. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja elastičnost in odvajajo lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gl., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zdravniško, postavno položeno varstveno znamko.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

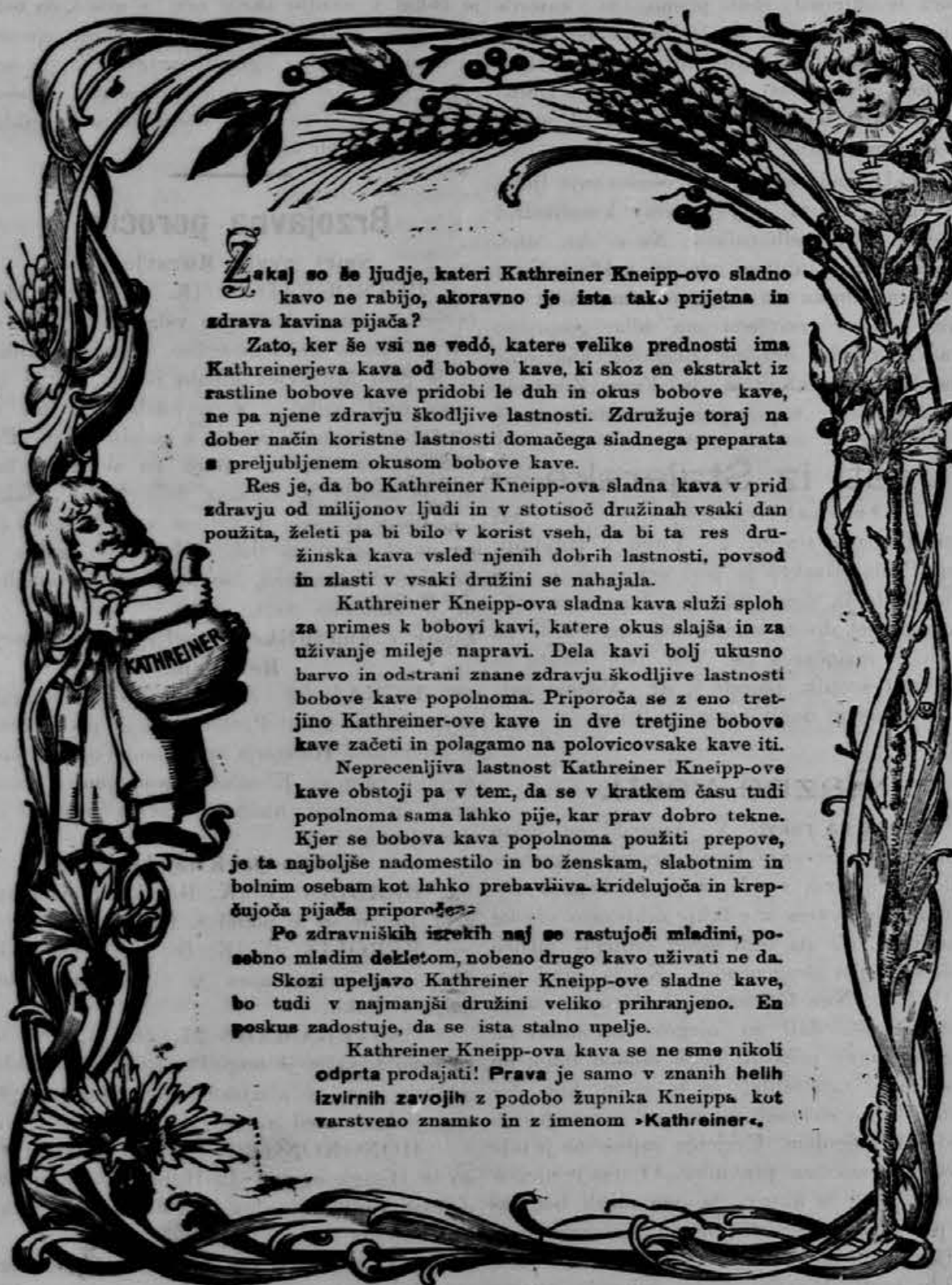
Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogetl Spornerejeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Zakaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedo, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Zdrružuje toraj na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata s preljubljenim okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki dan použita, želeti pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za primes k bobovi kavi, katere okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusno barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začetni in polagamo na polovicovske kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljša nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, krideljujoča in krepiljujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da. Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus zadostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in z imenom »Kathreiner«.

HERA PROMETHEUS

DELNIŠKO DRUŠTVO ZA APNENI OGLJIK IN ACETILENSKI PLIN NA DUNAJU

Izvršuje napeljave za razsvetlavo s plinom in acetilenskim plinom za zasebnike in mesta v kakoršnjih si bodi številnih plamenov.

Točno delo z jamčenjem za nepomankljiv učinek.

ŠEST ZLATIH KOLAJN

Zlata kolajna Berlin 1898	Zlata kolajna Budapest 1899
99	Schiedam Haag
Vratislava	Monakovo

Izvršenih 2000 napeljav za zasebnike v vseh delih sveta.

Centralne napeljave v delovanju s približno 15000 plamenov.

Čistilni in sušilni sistem glasov privilegija nemškega cesarstva št. 98.762 in 108.244, ki zadošča najstrožjim zahtevam, se je dejanski uporabil z najodličnejšimi uspehi.

Apneni ogljik najpreve vrste, ki daje največ plina, se prodaja po ugodnih cenah.

Glavni zastopnik

za Istro, Goriško, Trentinsko, Dalmacijo, Kranjsko, Italijansko, ter angleško Indijo

EDVARD TURECK V TRSTU.

Mala oznanila.

Pol to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gl. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2., toč iz istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladničarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladničarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokandov, konfetov, raznovrstnih sladčic v kosih in v škatljicah, finih biskotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilo franco na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladničarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Ivan Pahor ulica Conti št. 2 ima veliko pekarno in sladničarno 3 krat na dan svež kruh. Prodajalnica moke ter sprejema naročbe za vsakovrstno fino pečivo za vsakovrstne praznike ter druge svečane prilike. Se priporoča cenji. trgovcem za zalaganje kruha. Cene zmerne postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro šte. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne tursčene moke. Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Pohišstvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zasnove in izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in prežno, cene brez konkurence. Za množične naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla »svoji k svojim.« Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 14 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumljivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izborni zalogo vsakovrstne blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po najnovejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbništvom ter slavnemu občinstvu.

Tovarna nadplato

(Schuhoberteil) tvorniško zalogo usnja in podplato, vse potrebščine za čevlarje, sedlarje, knjigovozce, itd. ter glavno zalogo voščila (biksa) družbe Sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ima trvdka Ivan Drufovka Gorica Travnik 5 Filijali v Komnu in Sezani. Ceniki zastonj in franco naročila točna.

Agricol

patentovan v Avstriji-Ogerski in Italiji

ki je mehko kalijsko milo rastopljivo v mrzli vodi, je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uničevanje vseh trtnih mrčesov in ušij, vseh žuželk na sadnih in drugih drevesih, zelenjadi in evetljicah.

Navodilo za rabo „Agricola“ pošilja franco

Tovarna mila F. Fenderl & Co

TRST. - Via Limitanea št. 1. - TRST.

ZASTOP IN ZALOGA na Goriškem pri g. Frideriku Primas v Gorici, Travnik 16 (v dvorišču) in na Opčinah pri g. Frideriku Cumar.